

Oriëntatie getallen

Het kind kan getallen tot 10.000 splitsen in en samenstellen met duizendtallen, honderdtallen, tientallen en eenheden:

- splitsen (les 1);
- samenvoegen (les 2).

- leerwerkboek blz. 4-6
- antwoordenboek blz. 4-6
- conditietraining blz. 6-7
- observatieformulier

Extra

- verlengde instructie: speelgoedgeld: biljetten van € 1000,-, € 100,-, € 10,- en munten van € 1,-. Let op: regulier speelgoedgeld bevat geen biljetten van € 1000,-.

BLOK 1

LES 1

DOEL 1

- Je leert getallen tot 10.000 splitsen in duizendtallen, honderdtallen, tientallen en eenheden.
- Je leert de waarde van de cijfers in getallen tot 10.000.

HULP

$$3624 = 3000 + 600 + 20 + 4$$

D	H	T	E
3	6	2	4

1

Splits de getallen. Vul het DHTE-schema in.

$$5698 = 5000 + 600 + 90 + 8$$

$$4025 = 4000 + 0 + 20 + 5$$

$$3879 = 3000 + 800 + 70 + 9$$

$$2906 = 2000 + 900 + 0 + 6$$

$$8780 = 8000 + 700 + 80 + 0$$

$$7122 = 7000 + 100 + 20 + 2$$

$$9328 = 9000 + 300 + 20 + 8$$

D	H	T	E
5	6	9	8
4	0	2	5
3	8	7	9
2	9	0	6
8	7	8	0
7	1	2	2
9	3	2	8

2

Hoeveel is het gekleurde cijfer waard?

$$8018 \rightarrow 8000$$

$$7618 \rightarrow 600$$

$$1008 \rightarrow 1000$$

$$9873 \rightarrow 800$$

$$7046 \rightarrow 40$$

$$5609 \rightarrow 0$$

$$4321 \rightarrow 1$$

$$6890 \rightarrow 90$$

$$2783 \rightarrow 700$$

$$3690 \rightarrow 3000$$

$$8190 \rightarrow 90$$

$$1101 \rightarrow 1000$$

$$6392 \rightarrow 6000$$

$$9012 \rightarrow 10$$

$$2791 \rightarrow 700$$

$$1101 \rightarrow 1$$

3

Welke DHTE-kaarten zijn gebruikt?

D	H	T	E
2	9	4	7
4	6	4	6

2 0 0 0	4 0 0 0
6 0 0	9 0 0
4 0	
6	7

- het duizendtal
- het DHTE-schema

OBSERVATIE

- Kan het kind getallen tot 10.000 splitsen in duizendtallen, honderdtallen, tientallen en eenheden?
- Kent het kind de juiste waarde toe aan de cijfers in getallen tot 10.000?

warming-up	10
geleide instructie	10
zelfstandig werken	15
↳ verlengde instructie	
reflectie	05
conditietraining	20

EXTRA

In deze les wordt het verschil tussen cijfers en getallen uitgelegd. Dit komt in de komende lessen terug.

WARMING-UP

10

Combinatiegroep: kijk in het katern Combinatiegroepen van de hoogste groep voor een gezamenlijke warming-up.

Onderwerp: geheim getal

- 1 Neem samen de spelregels door. *We maken zo viertallen. 1 tweetal zet een geheim getal op een wisbordje. Het andere tweetal probeert dit getal te raden. Zij schrijven steeds een getal op. Het andere tweetal zet er tekens bij: een streep onder een cijfer als dat goed is en op de goede plek staat, en een rondje om een cijfer dat in het getal zit, maar nog niet op de goede plek staat. Achter het getal komt een pijl omhoog als het geheime getal hoger is, of omlaag als het lager is dan het getal op het bordje. Let op: in het geheime getal staan geen dubbele cijfers. Dus 8887 mag niet. Benoem het verschil tussen een cijfer en een getal. We hebben de cijfers 0 t/m 9. Een getal bestaat uit 1 of meerdere cijfers.*
- 2 Speel het spel 1 keer klassikaal als voorbeeld. Neem 1524 als geheim getal.
- 3 Maak viertallen. *Speel 2 tegen 2. Wissel van rol als het getal is geraden.*

GELEIDE INSTRUCTIE

10

Combinatiegroep: laat de hoogste groep starten met de conditietraining. Zo heb je ruimte voor de instructie met de laagste groep. Bespreek de reflectie op een moment naar keuze.

Geef denktijd en laat denkpapier / het wisbordje gebruiken.

- 1 Bekijk samen het doel en de leerlijn.
- 2 Bespreek klassikaal de uitspraak van de getallen. *Grote getallen kun je op twee manieren uitspreken. Je kunt de laatste 3 getallen samennemen. Schrijf op het bord: 3456 en zet een cirkel om de laatste 3 cijfers. Je zegt dan: drieduizend vierhonderd-zes-en-vijftig. Wijs elke stap aan. Maar je mag ook zeggen: vierendertighonderd-zesenvijftig. Schrijf op: 9632, en zet een cirkel om de laatste 3 cijfers. Je kunt zeggen negenduizend zeshonderd-tweeëndertig. Maar je mag ook zeggen: zesennegentighonderd-tweeëndertig. NB: in het leerwerkboek is ervoor gekozen om in duizendtallen te spreken.*
- 3 Maak tweetallen. *Maak een DHTE-schema op je wisbordje. Spreek om de beurt alle getallen uit. Schrijf de getallen in het schema. Doe het steeds op 2 manieren.*
- 4 Bespreek het DHTE-schema. *Wat betekenen de letters? (D is van duizenden, duizendtallen.) Wat betekent de 9 in het schema? (9000, 9 duizendtallen) Doe zo ook met 6, 3 en 2. (600, 6 honderdtallen; 30, 3 tientallen; 2, 2 eenheden) Teken het DHTE-schema voor het getal. (9000, 600, 30, 2) Herhaal met de andere getallen.*

+ DENKVRAAG

Maak met de cijfers van 6938 nieuwe getallen: het grootste mogelijke getal en het kleinste mogelijke getal. (9863 en 3689) Kun je een getal maken met 4 verschillende cijfers waarbij het grootste getal nog groter is en het kleinste getal nog kleiner? (9871 en 1789, met de cijfers 7819)

OPGAVE 1

- 1 Kijk naar het eerste getal. Het getal bestaat uit duizendtallen, honderdtallen, tientallen en eenheden. Splits het getal. Maak de som. Zet de getallen in het DHTE-schema. Geef kort denktijd en bespreek na. *5698, hoeveel duizendtallen? (5) Hoeveel zijn die waard? (5000) Dat schrijf je op. In het DHTE-schema schrijf je ook op hoeveel duizendtallen je hebt. Dan de honderdtallen. Hoeveel? (6) Hoeveel zijn die waard? (600) Schrijf weer op. Ook in het schema. Dan de tientallen. Hoeveel? (9) Hoeveel waard? (90) En ten slotte de eenheden. Hoeveel? (8) Hoeveel waard? (8)*
- 2 Laat de rest van de opgave zelfstandig maken en observeer.

OPGAVE 2

- 1 Schrijf op hoeveel het cijfer in het getal waard is. *De plek van het cijfer in het getal bepaalt de waarde. Kijk naar het eerste getal. Daarin staat 2 keer het cijfer 8. De plek van het cijfer in het getal bepaalt hoeveel het cijfer waard is: 8 of 8000.*
- 2 Laat de opgave zelfstandig maken en observeer.
- 3 Een kind dat op een observatiepunt uitvalt, komt in aanmerking voor verlengde instructie.

S+

4 Splits de getallen. Omcirkel de goede DHTE-kaarten.

5 6 3 5

3000	5000	6000
300	500	600
30	50	60
3	5	6

6 3 5 3

3000	5000	6000
300	500	600
30	50	60
3	5	6

3 3 5 6

3000	5000	6000
300	500	600
30	50	60
3	5	6

3 5 3 6

3000	5000	6000
300	500	600
30	50	60
3	5	6

5 Splits de getallen.

7530 = $7000 + 500 + 30 + 0$
 4671 = $4000 + 600 + 70 + 1$
 3590 = $3000 + 500 + 90 + 0$
 5036 = $5000 + 0 + 30 + 6$
 2215 = $2000 + 200 + 10 + 5$

6127 = $6000 + 100 + 20 + 7$
 2108 = $2000 + 100 + 0 + 8$
 8950 = $8000 + 900 + 50 + 0$
 1435 = $1000 + 400 + 30 + 5$
 9424 = $9000 + 400 + 20 + 4$

GAVERDER →

5

6 Geef de cijfers met dezelfde waarde dezelfde kleur.

Voorbeeld: 4002 en 3005, want deze 5 is 500 waard.

8 2 5 4 7

7802	810
326	4851
315	2926
1523	496
341	993

7 Wat is het geheime getal?

- ☐ Dit cijfer zit in het getal, op deze plek.
- ☐ Dit cijfer zit in het getal, maar op een andere plek.
- ↑ Het getal is hoger.
- ↓ Het getal is lager.
- In een getal staan geen dubbele cijfers.

5 0 3 2 ↑
 4 3 0 2 ↑
6342
 2 6 5 4 ↑
 1 8 0 2 ↑
3857

6 7 8 ↓
 4 0 5 8 ↓
4598
 7 6 0 ↑
 2 5 4 3 ↑
9583

KLIJKT ERUG

Bedenk 4 getallen tot 10.000 waarin het cijfer 5 steeds een andere waarde heeft. bijvoorbeeld:

1532

5672

6325

7050

6

FS

4 Vul het DHTE-schema in. Splits de getallen.

Inwonersaantallen
per 1 januari 2017

	D	H	T	E
Ameland: 3633	2	0	1	7
Beemster: 9205	3	6	3	3
Renswoude: 5101	9	2	0	5
Baarle-Nassau: 6657	5	1	0	1
	6	6	5	7

2017 = $2000 + 0 + 10 + 7$
 3633 = $3000 + 600 + 30 + 3$
 9205 = $9000 + 200 + 0 + 5$
 5101 = $5000 + 100 + 0 + 1$
 6657 = $6000 + 600 + 50 + 7$

5 Kruis het juiste getal aan.

In welk getal heeft het cijfer 8 de hoogste waarde?	1283	851	9258
	☐	☒	☐
In welk getal heeft het cijfer 3 de hoogste waarde?	3497	4013	93
	☒	☐	☐
In welk getal heeft het cijfer 1 de laagste waarde?	9515	157	7541
	☐	☐	☒
In welk getal heeft het cijfer 4 de laagste waarde?	543	6430	4872
	☒	☐	☐

6 Splits de getallen. Omcirkel de goede DHTE-kaarten.

2 2 4 3

2000	3000	4000
200	300	400
20	30	40
2	3	4

4 4 3 2

2000	3000	4000
200	300	400
20	30	40
2	3	4

3 2 4 4

2000	3000	4000
200	300	400
20	30	40
2	3	4

GAVERDER →

5

7 Splits de getallen. Omcirkel de goede DHTE-kaarten.

5 6 3 5

3000	5000	6000
300	500	600
30	50	60
3	5	6

6 3 5 3

3000	5000	6000
300	500	600
30	50	60
3	5	6

3 3 5 6

3000	5000	6000
300	500	600
30	50	60
3	5	6

3 5 3 6

3000	5000	6000
300	500	600
30	50	60
3	5	6

8 Splits de getallen.

7530 = $7000 + 500 + 30 + 0$
 4671 = $4000 + 600 + 70 + 1$
 3590 = $3000 + 500 + 90 + 0$
 5036 = $5000 + 0 + 30 + 6$
 2215 = $2000 + 200 + 10 + 5$

6127 = $6000 + 100 + 20 + 7$
 2108 = $2000 + 100 + 0 + 8$
 8950 = $8000 + 900 + 50 + 0$
 1435 = $1000 + 400 + 30 + 5$
 9424 = $9000 + 400 + 20 + 4$

KLIJKT ERUG

Bedenk 4 getallen tot 10.000 waarin het cijfer 5 steeds een andere waarde heeft. bijvoorbeeld:

1532

5672

6325

7050

6

ZELFSTANDIG WERKEN

⌚ 15

- 1 Benoem wie verlengde instructie volgt.
- 2 Stimuleer zo ver mogelijk door te werken.
- 3 Bespreek wie wat gaat doen als hij klaar is.

VERLENGDE INSTRUCTIE ⌚ 10

Ga na waarom het kind verlengde instructie nodig heeft. Pas de instructie hierop aan.

- 1 Oefen met speelgoedgeld. *Leg € 2415,- neer. Hoeveel biljetten van € 1000,- zijn dat? (2) Hoeveel is dat? (€ 2000,-) Hoeveel biljetten van € 100,-? (4) Hoeveel is dat? (€ 400,-) Hoeveel biljetten van € 10,-? (1) Hoeveel is dat? (€ 10,-) Hoeveel munten van € 1,-? (5) Hoeveel is dat? (€ 5,-)* Laat € 2415,- op twee manieren uitspreken: tweeduizendvierhonderdvijftien maar ook: vierentwintighonderdvijftien.
- 2 Herhaal met € 5324,-. Laat een kind dit bedrag neerleggen en verwoorden. Laat het in het DHTE-schema zetten. *Wat betekent de 5 in het schema? (5 biljetten van € 1000,-: € 5000,-) Wat betekent de 3 in het schema? (3 biljetten van € 100,-: € 300,-) En de 2? (2 biljetten van € 10,-: € 20,-) En de 4? (4 munten van € 1,-: € 4,-)*
- 3 Herhaal zo nodig met andere bedragen in drietallen. Een kind zegt een bedrag, de tweede legt het met geld neer en de derde schrijft het op in het DHTE-schema en verwoordt de cijfers. Let op of de bedragen op de juiste manier worden uitgesproken.
- 4 Is het probleem verholpen? Zo nee, plan dan extra (korte) rekenmomenten in.

REFLECTIE

⌚ 05

- 1 Maak tweetallen. Laat elkaars werk controleren. Bespreek daarna klassikaal. Noteer verschillende gemaakte getallen op het bord. Laat DHTE-kaarten tekenen om de waarde van de 5 te herkennen.

CONDITIETRAINING

⌚ 20

Doel: groep 5 blok 10, doel 1.
Het kind oefent handig rekenen bij een lange som.

Oriëntatie getallen

Het kind kan getallen tot 10.000 splitsen in en samenstellen met duizendtallen, honderdtallen, tientallen en eenheden:

- splitsen (les 1);
- samenvoegen (les 2).

- leerwerkboek blz. 7-9
- antwoordenboek blz. 7-9
- conditietraining blz. 8-9
- observatieformulier

Extra

- een set DHTE-schema's: alle duizendtallen, honderdtallen, tientallen en eenheden (printblad, per tweetal)

BLOK 1

LES 2

DOEL 1

- Je leert getallen tot 10.000 samenstellen met duizendtallen, honderdtallen, tientallen en eenheden.
- Je leert getallen tot 10.000 schrijven in woorden en met cijfers.

HULP

drieduizend zeshonderd-vier-en-twintig

D	H	T	E
3	6	2	4

$$3000 + 600 + 20 + 4 = 3624$$

1

Welke getallen kun je maken? Vul het DHTE-schema in. Schrijf het getal in woorden.

Kleur in het schema de getallen met 8 honderdtallen.

4	0	0	0	3	0	0	2	0	6
8	0	0	0	8	0	0			

D	H	T	E	
4	8	2	6	vierduizend achthonderd-zes-en-twintig
4	3	2	6	vierduizend driehonderd-zes-en-twintig
8	8	2	6	achtduizend achthonderd-zes-en-twintig
8	3	2	6	achtduizend driehonderd-zes-en-twintig

2

Schrijf in cijfers.

	D	H	T	E
duizend vijfhonderd-acht-en-negentig	1	5	9	8
achtduizend zeven-en-zestig	8	0	6	7
vijfduizend drie	5	0	0	3
vierduizend achthonderd-zes	4	8	0	6
zesduizend zevenhonderd-vier-en-veertig	6	7	4	4
drieduizend vierhonderd-twintig	3	4	2	0
tweeduizend negen-en-dertig	2	0	3	9
duizend en-één	1	0	0	1

GA VERDER →

OBSERVATIE

- Kan het kind getallen tot 10.000 samenstellen?
- Kan het kind de getallen in cijfers opschrijven als die auditief of in woorden worden aangeboden?

geleide instructie	10
zelfstandig werken	25
↳ verlengde instructie	
reflectie	05
conditietraining	20

GELEIDE INSTRUCTIE

Combinatiegroep: laat de hoogste groep starten met de conditietraining. Zo heb je ruimte voor de instructie met de laatste groep. Bespreek de reflectie op een moment naar keuze.

Geef denktijd en laat wisbordjes gebruiken.

- 1 Lees het doel en verwijst terug naar de vorige les.
- 2 Geef een getal dictee. Laat de volgende getallen opschrijven: 1587, 7804, 9720, 3600, 5401, 2912, 3434, 5566.
Controleer samen de opgeschreven getallen.
- 3 Maak tweetallen. Maak met deze 4 cijfers het kleinste en het grootste getal. Wat is het kleinste getal dat je kunt maken? (3468) Wat is het grootste getal? (8643) Wat is de 8 waard in het kleinste getal? (8, dus 8 eenheden) Wat is de 8 waard in het grootste getal? (8000, dus 8 duizendtallen)
- 4 Maak in tweetallen met de DHTE-kaarten 4 nieuwe getallen. Je mag elke kaart maar 1 keer gebruiken. Bespreek enkele getallen en besteed aandacht aan de uitspraak.

+ DENKVRAAG

Hoeveel verschillende getallen kun je maken met de cijfers 3-6-8-4? (24)
En hoeveel verschillende getallen kun je maken met dezelfde cijfers, als de 6 steeds het honderdtal is? (6)

OPGAVE 1

- 1 Kijk eens naar de kaarten bij opgave 1. Dit zijn getalkaarten, kaarten waarmee je getallen kunt maken.
- 2 Maak eens een getal getal met deze kaarten en schrijf dat getal in het positieschema.
- 3 Kleur daarna de getallen waarin 8 het honderdtal is.
- 4 (Geef kort tijd en bespreek na) Vraag van een paar kinderen welk getal ze hebben bedacht en schrijf dat op bord. laat het getal ook uitspreken.
- 5 Jullie bedenken er zelf nog 3 en schrijven op hoe je het getal uitspreekt.
- 6 Observeer.

OPGAVE 2

- 1 Schrijf de getallen in cijfers.
- 2 Een kind dat op een observatiepunt uitvalt, komt in aanmerking voor verlengde instructie.

ZELFSTANDIG WERKEN

⌚ 25

- 1 Benoem wie verlengde instructie volgt.
- 2 Stimuleer zo ver mogelijk door te werken.
- 3 Bespreek wie wat gaat doen als hij klaar is.

VERLENGDE INSTRUCTIE ⌚ 10

Ga na waarom het kind verlengde instructie nodig heeft. Pas de instructie hierop aan.

- 1 Maak tweetallen. Leg de getalkaarten neer en laat ieder tweetal er een getal mee maken. Laat beide kinderen het getal uitspreken. Laat een ander tweetal het getal opschrijven in een DHTE-schema op denkpapier. Stel continu vragen als: *Hoeveel is dit cijfer waard? Waar zie je dat aan?* Controleer met de getalkaarten.
- 2 Geef een getal dictee. Laat alle getallen hardop nazeggen en opschrijven. *5600. Zeg maar na: welk duizendtal hoor je? (5) Schrijf maar op. Wat hoor je nog meer? (600) Schrijf maar op.* Herhaal met 3700, 4182, 3891. Laat alle getallen nog eens hardop voorlezen. *Na het duizendtal hoor je steeds 3 cijfers. Je moet dus altijd nog 3 cijfers opschrijven. Soms hoor je geen 3 cijfers. Op de lege plek vul je dan een 0 in.* *5012. Zeg maar na. Welke duizendtal hoor je? (5) Schrijf maar op. Wat hoor je nog meer? (12) Schrijf maar op. Heb je 3 plekken ingevuld? Wat staat er nu?* Herhaal met 7520, 6304, 1007.
- 3 Is het probleem verholpen? Zo nee, plan dan extra (korte) rekenmomenten in.

REFLECTIE

⌚ 05

- 1 Maak tweetallen. Kijk naar elkaars antwoord. Kies het beste antwoord. Laat enkele tweetallen met een goed antwoord aan het woord.

CONDITIETRaining

⌚ 20

Drempel 5: tafels van vermenigvuldiging.
Bouwsteen E: alle tafels door elkaar.
Het kind memoriseert alle tafels door elkaar.

Optellen en aftrekken, vermenigvuldigen en delen

Het kind kan sommen als $1200 + 1300$, $4500 - 1200$, 3×700 en $4500 : 9$ vlot uitrekenen naar analogie:

- beheersen en begrijpen van de strategie analogie-rekenen (les 3 en 4).

- leerwerkboek blz. 10-12
- antwoordenboek blz. 10-12
- conditietraining blz. 10-11
- observatieformulier

Extra

- reflectie: speelgoedgeld: briefjes van € 1000,- (4), € 100,- (8)

BLOK 1

LES 3

DOEL 2

- Je leert sommen als $1200 + 1300$, $4500 - 1200$, 3×700 en $4500 : 9$ vlot uitrekenen door te rekenen met de kleine som.

HULP

$$65 + 14 = 79$$

$$6500 + 1400 = 7900$$

$$65 - 12 = 53$$

$$6500 - 1200 = 5300$$

$$6 \times 8 = 48$$

$$6 \times 800 = 4800$$

$$63 : 9 = 7$$

$$6300 : 9 = 700$$

1

Reken uit met de kleine som.

Schrijf de kleine som in de denkwolk.

$$24 + 12 = 36$$

$$2400 + 1200 = 3600$$

$$3 \times 8 = 24$$

$$3 \times 800 = 2400$$

$$85 - 14 = 71$$

$$8500 - 1400 = 7100$$

$$45 : 9 = 5$$

$$4500 : 9 = 500$$

2

Bedenk 3 grote sommen die bij de kleine som passen.

$$30 + 40 = 70$$

$$3 + 4 = 7$$

$$3000 + 4000 = 7000$$

$$300 + 400 = 700$$

$$70 - 20 = 50$$

$$7 - 2 = 5$$

$$7000 - 2000 = 5000$$

$$700 - 200 = 500$$

$$4 \times 20 = 80$$

$$4 \times 2 = 8$$

$$4 \times 2000 = 8000$$

$$4 \times 200 = 800$$

$$80 : 4 = 20$$

$$8 : 4 = 2$$

$$8000 : 4 = 2000$$

$$800 : 4 = 200$$

OBSERVATIE

- Kan het kind de kleine som vlot vinden en daarmee de grote som uitrekenen (beheersen van analogie rekenen)?
- Kan het kind een verhaal bij de grote som bedenken (waarmee ze de strategie kunnen uitleggen)?

warming-up	⌚ 10
geleide instructie	⌚ 10
zelfstandig werken	⌚ 15
↳ verlengde instructie	
reflectie	⌚ 05
conditietraining	⌚ 20

De instructie wordt aan alle kinderen tegelijk gegeven. De kinderen die werken in het **FS** leerwerkboek schrijven de kleine som in de denkwolk ter ondersteuning van het denken. De kinderen die werken in het **S+** leerwerkboek doen dat alleen in les 3.

WARMING-UP

Combinatiegroep: kijk in het katern Combinatiegroepen van de hoogste groep voor een gezamenlijke warming-up.

Onderwerp: optellen en aftrekken tot 100

- 1 Maak tweetallen. Schrijf allebei een getal onder de 100 op je wisbordje. Houd je hand erop, zodat de ander het nog niet kan zien. Als je allebei een getal hebt, laat je het tegelijk aan elkaar zien. Tel de getallen bij elkaar op. Controleer elkaar. Allebei goed is 1 punt. Schrijf de punten op. Geef een paar minuten tijd.
- 2 Doe nu hetzelfde, maar trek dan het kleinste getal van het grootste af. Noteer weer de punten. Geef een paar minuten tijd.
- 3 Inventariseer welk tweetal de meeste punten gehaald heeft.

GELEIDE INSTRUCTIE

Combinatiegroep: laat de hoogste groep starten met de conditietraining. Zo heb je ruimte voor de instructie met de laagste groep. Bespreek de reflectie op een moment naar keuze.

Geef denktijd en laat het wisbordje gebruiken.

- 1 Bekijk samen het doel en de leerlijn.
- 2 Kijk eens naar deze som en probeer die handig uit te rekenen. Schrijf maar op je wisbordje hoe je rekent. Geef kort tijd en bespreek na. Heeft er iemand gedacht aan een kleine som? In groep 5 heb je geleerd grote sommen uit te rekenen met de kleine som. Alleen zijn nu de getallen groter. Aan welke kleine som kun je denken bij $1200 + 1300$?

(12 + 13) Als je 12 + 13 weet, dan weet je $1200 + 1300$ ook. Bedenk eens een verhaal met geld om uit te leggen hoe dat werkt. Geef weer kort denktijd.
 $€ 12,- + € 13,- = € 25,-$. 12 briefjes van $€ 100,- + 13$ briefjes van $€ 100,-$ is bij elkaar 25 briefjes van $€ 100,-$, dat is $€ 2500,-$.

+ DENKVRAAG

Bedenk zelf een paar sommen met getallen boven de 10.000.
 (bijv.: $47.000 + 13.000 = 60.000$ of $7 \times 8000 = 56.000$)

- 3 Een kind dat op een observatiepunt uitvalt, komt in aanmerking voor verlengde instructie.

OPGAVE 1

- 1 Maak de sommen in je leerwerkboek. Schrijf de kleine som in de denkwolk. Kijk bij de Hulp als je het niet meer weet.
- 2 Bespreek na. Laat kinderen steeds een verhaal bedenken met geld waarmee ze kunnen uitleggen hoe het rekenen met de kleine som werkt.

OPGAVE 2

- 1 Maak tweetallen. Hier zien jullie 4 kleine sommen. Bedenk in tweetallen bij alle kleine sommen 3 grote sommen.
- 2 Bespreek na. Schrijf de goede sommen die de kinderen noemen, op het bord. Wie heeft bij de kleine plussom een som gemaakt met honderdtallen? ($300 + 400 = 700$). Wie heeft bij de kleine plussom een som gemaakt met tientallen? ($30 + 40 = 70$) Wie heeft een som gemaakt met duizendtallen? ($3000 + 4000 = 7000$) Stel dezelfde vragen bij de andere sommen.

S+

3 Reken uit met de kleine som.
Schrijf de kleine som in de denkwolk.

$34 + 5 = 39$	$67 - 2 = 65$
$3400 + 500 = 3900$	$6700 - 200 = 6500$
$56 + 5 = 61$	$85 - 7 = 78$
$5600 + 500 = 6100$	$8500 - 700 = 7800$
$64 + 8 = 72$	$36 - 9 = 27$
$6400 + 800 = 7200$	$3600 - 900 = 2700$
$77 + 5 = 82$	$43 - 8 = 35$
$7700 + 500 = 8200$	$4300 - 800 = 3500$

4 Reken uit met de kleine som.
Schrijf de kleine som in de denkwolk.

$3 \times 7 = 21$	$15 : 5 = 3$
$3 \times 700 = 2100$	$1500 : 5 = 300$
$9 \times 5 = 45$	$32 : 4 = 8$
$9 \times 500 = 4500$	$3200 : 4 = 800$
$7 \times 4 = 28$	$81 : 9 = 9$
$7 \times 400 = 2800$	$8100 : 9 = 900$
$6 \times 8 = 48$	$49 : 7 = 7$
$6 \times 800 = 4800$	$4900 : 7 = 700$

GA VERDER →

11

5 Welke som hoort erbij?
Reken uit met de kleine som.

Een brood weegt 800 gram. Hoeveel wegen 6 broden?

som: $6 \times 800 = 4800$
antwoord: **4800 gram**

De bakker doet 6300 gram volkorenmeel in de broodmachine. Hij voegt 700 gram roggemeel toe. Hoeveel meel is dat bij elkaar?

som: $6300 + 700 = 7000$
antwoord: **7000 gram**

De bakker heeft 3200 gram amandelen voor 8 taarten. Hoeveel gram amandelen gaan er in 1 taart?

som: $3200 : 8 = 400$
antwoord: **400 gram**

Er staat een grote zak met 7500 gram suiker. De bakker gebruikt 800 gram om koeken te bakken. Hoeveel suiker heeft hij over?

som: $7500 - 800 = 6700$
antwoord: **6700 gram**

6 Vul in.

x	400	500	700
4	1600	2000	2800
6	2400	3000	4200

x	400	500	700
8	3200	4000	5600
9	3600	4500	6300

x	400	600	900
5	2000	3000	4500
7	2800	4200	6300

x	700	500	900
3	2100	1500	2700
9	6300	4500	8100

KIJK TERUG

Aan welke kleine som denk je bij $4800 - 1200$? $48 - 12 = 36$

Aan welke kleine som denk je bij $6400 + 2500$? $64 + 25 = 89$

12

FS

3 Reken uit met de kleine som.

$27 + 42 = 69$	$58 - 35 = 23$
$2700 + 4200 = 6900$	$5800 - 3500 = 2300$
$42 + 35 = 77$	$72 - 42 = 30$
$4200 + 3500 = 7700$	$7200 - 4200 = 3000$

4 Reken uit met de kleine som.

$7 \times 6 = 42$	$81 : 9 = 9$
$7 \times 600 = 4200$	$8100 : 9 = 900$
$8 \times 9 = 72$	$56 : 8 = 7$
$8 \times 900 = 7200$	$5600 : 8 = 700$

5 Reken uit met de kleine som.
Schrijf de kleine som in de denkwolk.

$23 + 4 = 27$	$58 - 4 = 54$
$2300 + 400 = 2700$	$5800 - 400 = 5400$
$34 + 5 = 39$	$67 - 2 = 65$
$3400 + 500 = 3900$	$6700 - 200 = 6500$
$56 + 5 = 61$	$85 - 7 = 78$
$5600 + 500 = 6100$	$8500 - 700 = 7800$
$64 + 8 = 72$	$36 - 9 = 27$
$6400 + 800 = 7200$	$3600 - 900 = 2700$
$77 + 5 = 82$	$43 - 8 = 35$
$7700 + 500 = 8200$	$4300 - 800 = 3500$

GA VERDER →

11

6 Reken uit met de kleine som.
Schrijf de kleine som in de denkwolk.

$4 \times 3 = 12$	$24 : 3 = 8$
$4 \times 300 = 1200$	$2400 : 3 = 800$
$3 \times 7 = 21$	$15 : 5 = 3$
$3 \times 700 = 2100$	$1500 : 5 = 300$
$9 \times 5 = 45$	$32 : 4 = 8$
$9 \times 500 = 4500$	$3200 : 4 = 800$
$7 \times 4 = 28$	$81 : 9 = 9$
$7 \times 400 = 2800$	$8100 : 9 = 900$
$6 \times 8 = 48$	$49 : 7 = 7$
$6 \times 800 = 4800$	$4900 : 7 = 700$
$9 \times 7 = 63$	$56 : 8 = 7$
$9 \times 700 = 6300$	$5600 : 8 = 700$

KIJK TERUG

Aan welke kleine som denk je bij $4800 - 1200$? $48 - 12 = 36$

Aan welke kleine som denk je bij $6400 + 2500$? $64 + 25 = 89$

12

ZELFSTANDIG WERKEN

⌚ 15

- 1 Benoem wie verlengde instructie volgt.
- 2 **S+** Opgave 3 en 4: schrijf eerst zelf de kleine som in de denkwolk en reken de grote som daarmee uit.
- 3 **FS** Opgave 3 en 4: de kleine som staat al in de denkwolk. Reken die eerst uit en maak dan de grote som.
- 4 Stimuleer zo ver mogelijk door te werken.
- 5 Bespreek wie wat gaat doen als hij klaar is.

VERLENGDE INSTRUCTIE ⌚ 10

Ga na waarom het kind verlengde instructie nodig heeft. Pas de instructie hierop aan.

- 1 *Kijk eens bij de Hulp bij de aftreksom. Wat is de kleine som? ($65 - 12 = 53$) Hoe kun je die gebruiken om de som met honderdtallen uit te rekenen (denk maar aan geld)? ($65 \text{ honderdjes} - 12 \text{ honderdjes}$ is 53 honderdjes) Hoe zou het gaan bij de som $3400 - 1400$? Wat is de kleine som? ($34 - 14$) Hoeveel? (20) Nu met de honderdjes: $34 \text{ honderdjes} - 14 \text{ honderdjes}$, hoeveel honderdjes? (20 honderdjes) Hoeveel? (2000) Bij het vorige doel over dit onderwerp (blok 1, doel 1) is aandacht besteed aan de notatie van de getallen in het positieschema. Besteed daar zo nodig nogmaals aandacht aan. Nu bij de keersom, hoe werkt het daar? Kijk bij de Hulp ($6 \times 8 = 48$, 6 keer 8 honderdjes is 48 honderdjes) En bij de deelsom? ($63 : 9 = 7$, 63 honderdjes gedeeld door 9 is 7 honderdjes.)*
- 2 Is het probleem verholpen? Zo nee, plan dan extra (korte) rekenmomenten in.

REFLECTIE

⌚ 05

- 1 Laat een paar kinderen nog eens uitleggen waarom $48 - 12$ helpt bij het uitrekenen van $4800 - 1200$. Laat uitleggen met geld.

CONDITIETRAINING

⌚ 20

Doel: groep 5, blok 10, doel 2.
Het kind oefent sommen als 4×35 uitrekenen met de variastategie halveren en verdubbelen.

- leerwerkboek blz. 13-15
- antwoordenboek blz. 13-15
- conditietraining blz. 12-13
- observatieformulier

Optellen en aftrekken, vermenigvuldigen en delen

Het kind kan sommen als $1200 + 1300$, $4500 - 1200$, 3×700 en $4500 : 9$ vlot uitrekenen naar analogie:

- beheersen en begrijpen van de strategie analogie-rekenen (les 1 en 2).

BLOK 1

LES 4

DOEL 2

- Je leert sommen als $1200 + 1300$, $4500 - 1200$, 3×700 en $4500 : 9$ vlot uitrekenen door te rekenen met de kleine som.

HULP

$$65 + 15 = 80$$

$$6500 + 1500 = 8000$$

$$65 - 15 = 50$$

$$6500 - 1500 = 5000$$

$$5 \times 8 = 40$$

$$5 \times 800 = 4000$$

$$40 : 5 = 8$$

$$4000 : 5 = 800$$

1

Reken uit met de kleine som.

Schrijf de kleine som in de denkwolk.

$$32 + 25 = 57$$

$$3200 + 2500 = 5700$$

$$96 - 54 = 42$$

$$9600 - 5400 = 4200$$

$$4 \times 7 = 28$$

$$4 \times 700 = 2800$$

$$8 : 4 = 2$$

$$8000 : 4 = 2000$$

2

Bedenk 3 grote sommen, die bij de kleine som passen.

$$60 + 30 = 90$$

$$6 + 3 = 9$$

$$6000 + 3000 = 9000$$

$$600 + 300 = 900$$

$$80 - 50 = 30$$

$$8 - 5 = 3$$

$$8000 - 5000 = 3000$$

$$800 - 500 = 300$$

$$3 \times 20 = 60$$

$$3 \times 2 = 6$$

$$3 \times 2000 = 6000$$

$$3 \times 200 = 600$$

$$90 : 3 = 30$$

$$9 : 3 = 3$$

$$9000 : 3 = 3000$$

$$900 : 3 = 300$$

GA VERDER →

OBSERVATIE

- Kan het kind de kleine som vinden en daarmee de grote som uitrekenen (beheersen van analogie rekenen)?
- Kan het kind een verhaal bij de grote som bedenken (waarmee ze de strategie kunnen uitleggen)?

geleide instructie	10
zelfstandig werken	25
↳ verlengde instructie	
reflectie	05
conditietraining	20

De kinderen werken aan hetzelfde onderwerp. De instructie wordt aan alle kinderen tegelijk gegeven. De kinderen die werken in het **FS** leerwerkboek schrijven de kleine som in de denkwolk ter ondersteuning van het denken. De kinderen die werken in het **S+** leerwerkboek doen dat alleen in les 3.

GELEIDE INSTRUCTIE

Combinatiegroep: laat de hoogste groep starten met de conditietraining. Zo heb je ruimte voor de instructie met de laagste groep. Bespreek de reflectie op een moment naar keuze.

Geef denktijd en laat het wisbordje gebruiken.

- 1 Lees het doel en verwijst terug naar de vorige les.
- 2 Kijk eens naar deze som en probeer die handig uit te rekenen. Schrijf maar op je wisbordje hoe je rekent. Geef kort tijd en bespreek na. Aan welke kleine som kun je denken bij $6400 - 3400$? ($64 - 34$) Als je $64 - 34$ weet, dan weet je $6400 - 3400$ ook. Bedenk een verhaal met geld om uit te leggen hoe dat werkt. Geef weer kort denktijd. Bijv.: Jan heeft 64 briefjes van € 100,-. Hij geeft 34 briefjes van € 100,- aan Erik. Hoeveel briefjes van € 100,- heeft Jan nog over? (kleine som) Hoeveel geld heeft Jan nog over? (grote som)

+ DENKVRAAG

Bedenk zelf een paar sommen waar precies 10.000 uit komt.
(bijv.: $4700 + 5300$ en 5×2000)

OPGAVE 2

- 1 Maak tweetallen. Hier zien jullie 4 kleine sommen. Bedenk in tweetallen bij alle kleine sommen 3 grote sommen.
- 2 Bespreek na. Schrijf de goede sommen die de kinderen noemen, op het bord.
- 3 Een kind dat op een observatiepunt uitvalt, komt in aanmerking voor verlengde instructie.

OPGAVE 1

- 1 Maak de sommen in je leerwerkboek.
- 2 Bespreek na. Laat kinderen steeds een verhaal bedenken met geld waarmee ze kunnen uitleggen hoe het rekenen met de kleine som werkt.

S+

BLOK 1 LES 4

3 Reken uit. Denk aan de kleine som.

$130 + 120 = \underline{250}$	$490 - 250 = \underline{240}$
$240 + 350 = \underline{590}$	$580 - 420 = \underline{160}$
$450 + 230 = \underline{680}$	$750 - 310 = \underline{440}$
$360 + 530 = \underline{890}$	$970 - 450 = \underline{520}$
$610 + 360 = \underline{970}$	$860 - 130 = \underline{730}$
$3500 + 700 = \underline{4200}$	$2600 - 700 = \underline{1900}$
$8200 + 900 = \underline{9100}$	$7400 - 800 = \underline{6600}$
$4400 + 800 = \underline{5200}$	$6100 - 500 = \underline{5600}$
$7300 + 900 = \underline{8200}$	$9200 - 700 = \underline{8500}$
$5600 + 500 = \underline{6100}$	$8300 - 400 = \underline{7900}$

4 Reken uit. Denk aan de kleine som.

$4300 + 2600 = \underline{6900}$	$5200 - 3200 = \underline{2000}$
$5600 + 1200 = \underline{6800}$	$6500 - 2200 = \underline{4300}$
$3400 + 5100 = \underline{8500}$	$7600 - 1500 = \underline{6100}$
$7500 + 2300 = \underline{9800}$	$8900 - 3600 = \underline{5300}$
$4200 + 5700 = \underline{9900}$	$3800 - 1500 = \underline{2300}$

5 Reken uit. Denk aan de kleine som.

$3 \times 2000 = \underline{6000}$	$4900 : 7 = \underline{700}$
$7 \times 400 = \underline{2800}$	$7200 : 8 = \underline{900}$
$3 \times 900 = \underline{2700}$	$3600 : 4 = \underline{900}$
$2 \times 4000 = \underline{8000}$	$4200 : 6 = \underline{700}$
$5 \times 700 = \underline{3500}$	$2400 : 3 = \underline{800}$
$6 \times 800 = \underline{4800}$	$3500 : 5 = \underline{700}$
$4 \times 600 = \underline{2400}$	$2100 : 7 = \underline{300}$
$3 \times 3000 = \underline{9000}$	$4500 : 9 = \underline{500}$
$8 \times 700 = \underline{5600}$	$6300 : 7 = \underline{900}$
$9 \times 400 = \underline{3600}$	$6400 : 8 = \underline{800}$

6 Reken uit en vul in.

+	300	900	2200
4100	4400	5000	6300
6200	6500	7100	8400

+	300	900	2200
3200	3500	4100	5400
4800	5100	5700	7000

+	300	900	2200
5500	5800	6400	7700
6800	7100	7700	9000

+	300	900	2200
6500	6800	7400	8700
7100	7400	8000	9300

7 Reken de kleine som uit. Bedenk een grote som erbij.

$27 + 42 = \underline{69}$	$58 - 35 = \underline{23}$
$2700 + 4200 = \underline{6900}$	$5800 - 3500 = \underline{2300}$
$42 + 35 = \underline{77}$	$95 - 53 = \underline{42}$
$4200 + 3500 = \underline{7700}$	$9500 - 5300 = \underline{4200}$
$72 - 42 = \underline{30}$	
$7200 - 4200 = \underline{3000}$	
$67 - 24 = \underline{43}$	
$6700 - 2400 = \underline{4300}$	
$36 + 53 = \underline{89}$	
$3600 + 5300 = \underline{8900}$	
$53 + 27 = \underline{80}$	
$5300 + 2700 = \underline{8000}$	

NIJKT ERUG

Aan welke kleine som denk je bij $4800 : 8$? $\underline{48 : 8 = 6}$

Aan welke kleine som denk je bij 7×4000 ? $\underline{7 \times 4 = 28}$

FS

BLOK 1 LES 4

3 Reken uit met de kleine som.

Schrijf de kleine som in de denkwolk.

$\underline{36} + \underline{7} = \underline{43}$	$\underline{65} - \underline{8} = \underline{57}$
$3600 + 700 = \underline{4300}$	$6500 - 800 = \underline{5700}$
$\underline{43} + \underline{15} = \underline{58}$	$\underline{86} - \underline{25} = \underline{61}$
$4300 + 1500 = \underline{5800}$	$8600 - 2500 = \underline{6100}$

4 Reken uit met de kleine som.

Schrijf de kleine som in de denkwolk.

$\underline{2} \times \underline{6} = \underline{12}$	$\underline{18} : \underline{3} = \underline{6}$
$2 \times 600 = \underline{1200}$	$1800 : 3 = \underline{600}$
$\underline{5} \times \underline{5} = \underline{25}$	$\underline{12} : \underline{4} = \underline{3}$
$5 \times 500 = \underline{2500}$	$1200 : 4 = \underline{300}$

5 Reken uit. Denk aan de kleine som.

$130 + 120 = \underline{250}$	$490 - 250 = \underline{240}$
$240 + 350 = \underline{590}$	$580 - 420 = \underline{160}$
$450 + 230 = \underline{680}$	$750 - 310 = \underline{440}$
$360 + 530 = \underline{890}$	$970 - 450 = \underline{520}$
$610 + 360 = \underline{970}$	$860 - 130 = \underline{730}$
$3500 + 700 = \underline{4200}$	$2600 - 700 = \underline{1900}$
$8200 + 900 = \underline{9100}$	$7400 - 800 = \underline{6600}$
$4400 + 800 = \underline{5200}$	$6100 - 500 = \underline{5600}$
$7300 + 900 = \underline{8200}$	$9200 - 700 = \underline{8500}$
$5600 + 500 = \underline{6100}$	$8300 - 400 = \underline{7900}$

6 Reken uit. Denk aan de kleine som.

$4300 + 2600 = \underline{6900}$	$5200 - 3200 = \underline{2000}$
$5600 + 1200 = \underline{6800}$	$6500 - 2200 = \underline{4300}$
$3400 + 5100 = \underline{8500}$	$7600 - 1500 = \underline{6100}$
$7500 + 2300 = \underline{9800}$	$8900 - 3600 = \underline{5300}$
$4200 + 5700 = \underline{9900}$	$3800 - 1500 = \underline{2300}$

7 Reken uit. Denk aan de kleine som.

$3 \times 2000 = \underline{6000}$	$4900 : 7 = \underline{700}$
$7 \times 400 = \underline{2800}$	$7200 : 8 = \underline{900}$
$3 \times 900 = \underline{2700}$	$3600 : 4 = \underline{900}$
$2 \times 4000 = \underline{8000}$	$4200 : 6 = \underline{700}$
$5 \times 700 = \underline{3500}$	$2400 : 3 = \underline{800}$
$6 \times 800 = \underline{4800}$	$3500 : 5 = \underline{700}$
$4 \times 600 = \underline{2400}$	$2100 : 7 = \underline{300}$
$3 \times 3000 = \underline{9000}$	$4500 : 9 = \underline{500}$
$8 \times 700 = \underline{5600}$	$6300 : 7 = \underline{900}$
$9 \times 400 = \underline{3600}$	$6400 : 8 = \underline{800}$

8 Bedenk zelf.

$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$	$\underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad}$
$\underline{\quad} \times \underline{\quad} = \underline{\quad}$	$\underline{\quad} : \underline{\quad} = \underline{\quad}$

NIJKT ERUG

Aan welke kleine som denk je bij $4800 : 8$? $\underline{48 : 8 = 6}$

Aan welke kleine som denk je bij 7×4000 ? $\underline{7 \times 4 = 28}$

ZELFSTANDIG WERKEN

⌚ 25

- 1 Benoem wie verlengde instructie volgt.
- 2 **S+** Opgave 3 en 4: je hoeft de kleine som niet meer helemaal op te schrijven. Maar je denkt natuurlijk wel aan de kleine som om de grote som uit te rekenen.
- 3 **FS** Opgave 3 en 4: schrijf eerst zelf de kleine som in de denkwolk en reken de grote som daarmee uit.
- 4 Stimuleer zo ver mogelijk door te werken.
- 5 Bespreek wie wat gaat doen als hij klaar is.

VERLENGDE INSTRUCTIE ⌚ 10

Ga na waarom het kind verlengde instructie nodig heeft. Pas de instructie hierop aan.

- 1 *Kijk eens bij de Hulp bij de optelsom.*
Wat is de kleine som? ($65 + 15 = 80$)
Hoe kun je die gebruiken om de som met honderdtallen uit te rekenen (denk maar aan geld)?
(65 honderdjes + 15 honderdjes is 80 honderdjes)
Hoe schrijf je dat op? (8000) Bij het vorige doel (blok 1, doel 1) is aandacht besteed aan de notatie van de getallen in het positieschema. Besteed daar zo nodig nogmaals aandacht aan.
Nu bij de keersom, hoe werkt het daar?
Kijk bij de Hulp ($5 \times 8 = 40$, 5 keer 8 honderd is 40 honderd is 4000)
En bij de deelsom? ($40 : 5 = 8$, 40 honderd gedeeld door 5 is 8 honderd)
- 2 Is het probleem verholpen? Zo nee, plan dan extra (korte) rekenmomenten in.

REFLECTIE

⌚ 05

- 1 Laat een paar kinderen nog eens uitleggen hoe je bij het uitrekenen van deze som gebruik kunt maken van de kleine som en waarom dat mag.

CONDITIETRAINING

⌚ 20

Herhaling doel: groep 5, blok 1, doel 4.
Het kind oefent van een digitale klok met een 24-uurssysteem de tijd aflezen, bij hele uren, halve uren en kwartieren.

- leerwerkboek blz. 16-17
- antwoordenboek blz. 16-17
- observatieformulier

Oriëntatie getallen

- Doel 1: het kind kan getallen tot 10.000 splitsen in en samenstellen met duizendtallen, honderdtallen, tientallen en eenheden.

Optellen en aftrekken, vermenigvuldigen en delen

- Doel 2: het kind kan sommen als $1200 + 1300$, $4500 - 1200$, 3×700 en $4500 : 9$ vlot uitrekenen naar analogie.

BLOK 1
LES 5

DOEL 1

1 Welke getallen kun je maken? Vul het DHTE-schema in. bijvoorbeeld:

1 0 0 0	6 0 0 0
3 0 0	5 0 0
2 0	8 0
1	9

DOEL 2

2 Hoeveel is het gekleurde cijfer waard?

$34\text{ (5)}6 \rightarrow 50$	$150\text{ (9)} \rightarrow 9$	$6\text{ (1)}23 \rightarrow 100$	$2\text{ (0)}49 \rightarrow 2000$
$4\text{ (6)}66 \rightarrow 500$	$9\text{ (0)}15 \rightarrow 9000$	$3\text{ (2)}61 \rightarrow 200$	$654\text{ (2)} \rightarrow 2$
$7\text{ (9)}12 \rightarrow 7000$	$57\text{ (4)}0 \rightarrow 40$	$843\text{ (1)} \rightarrow 1$	$8\text{ (7)}31 \rightarrow 700$
$891\text{ (7)} \rightarrow 7$	$6\text{ (3)}34 \rightarrow 400$	$48\text{ (9)}6 \rightarrow 90$	$8\text{ (4)}29 \rightarrow 6000$

3 Hoeveel is het samen?

$50 + 400 + 7000 + 2 = 7452$	$30 + 300 + 3 + 1000 = 1333$
$80 + 900 + 1000 + 1 = 1981$	$5 + 5000 + 90 + 700 = 5795$
$300 + 60 + 7 + 9000 = 9367$	$3000 + 70 + 6 = 3076$
$3 + 40 + 800 + 2000 = 2843$	$80 + 600 + 7000 + 4 = 7684$
$6000 + 5 + 10 = 6015$	$500 + 3 + 20 + 4000 = 4523$

4 Schrijf in cijfers.

	D	H	T	E
achtduizend zeven-en-zestig	8	0	6	7
vijfduizend drie	5	0	0	3
vierduizend achthonderd-zes	4	8	0	6
zesduizend zevenhonderd-vier-en-veertig	6	7	4	4
drieduizend zeshonderd	3	6	0	0

TUSSENSTAND

Kun je getallen tot 10.000 splitsen?

Kun je getallen tot 10.000 samenvoegen?

DOEL 1

1 Reken uit. Denk aan de kleine som.

$3500 + 2300 = 5800$	$4400 - 2300 = 2100$
$7300 + 900 = 8200$	$5500 - 700 = 4800$
$5400 + 1600 = 7000$	$6800 - 1800 = 5000$
$4600 + 800 = 5400$	$9700 - 5400 = 4300$
$3200 + 5800 = 9000$	$6700 - 3400 = 3300$
$4200 + 2500 = 6700$	$4500 - 2500 = 2000$
$2600 + 800 = 3400$	$9600 - 800 = 8800$
$8400 + 700 = 9100$	$7000 - 400 = 6600$

DOEL 2

2 Reken uit. Denk aan de kleine som.

$5 \times 700 = 3500$	$2400 : 3 = 800$	$6 \times 300 = 1800$	$4500 : 5 = 900$
$7 \times 600 = 4200$	$3000 : 5 = 600$	$5 \times 600 = 3000$	$4200 : 7 = 600$
$3 \times 900 = 2700$	$2800 : 4 = 700$	$3 \times 700 = 2100$	$8100 : 9 = 900$
$8 \times 800 = 6400$	$5400 : 6 = 900$	$7 \times 400 = 2800$	$3600 : 9 = 400$

3 Wat staat er onder de vlek?

$4200 + 5200 = 9400$	$6600 - 2400 = 4200$
$3600 + 600 = 4200$	$3900 - 900 = 3000$
$2500 + 2500 = 5000$	$5200 - 300 = 4900$
$7900 + 400 = 8300$	$7800 - 4600 = 3200$

DOEL 2

4 Wat staat er onder de vlek?

$1800 : 3 = 600$	$5600 : 4 = 1400$	$5 \times 500 = 2500$	$6 \times 900 = 5400$
$2400 : 6 = 400$	$3200 : 8 = 400$	$7 \times 800 = 5600$	$9 \times 200 = 1800$

TUSSENSTAND

Kun je sommen als $1200 + 1300$, $4500 - 1200$, 3×700 en $4500 : 9$ vlot uitrekenen door te rekenen met de kleine som?

Dit is een herhalingsles waarin je samen met de kinderen peilt in hoeverre de doelen worden beheerst. De kinderen werken zelfstandig en tonen zo per doel wat ze zonder begeleiding kunnen.

Op de linkerbladzijde worden opgaven bij doel 1 aangeboden, op de rechterbladzijde opgaven bij doel 2. Kinderen die een opgave niet begrijpen, slaan deze over en werken zelfstandig verder. De laatste opgave op iedere bladzijde is meestal een transfer-opgave. Hiermee laten de kinderen zien of ze het doel ook beheersen in een andere werkvorm of context.

OBSERVATIE

Maak het observatie-formulier compleet. Richt je vooral op de kinderen die in de afgelopen week zijn opgevallen, of van wie je nog onvoldoende informatie hebt.

zelfstandig werken

50

reflectie

10

VERVOLG

Aan de hand van het observatie-formulier en de resultaten in les 5 bepaal je wat de kinderen in les 13 gaan doen: remediëren, herhalen of verrijken (rekenplein).

ZELFSTANDIG WERKEN

50

- 1 In deze les kijken we of je al kunt wat je deze week hebt geleerd. Lees de doelen voor.
- 2 Maak alle opgaven zelfstandig. Snap je een opgave niet, begin dan aan de volgende. Alle opgaven heb je al een keer geoefend, alleen de laatste opgave is een klein beetje anders.
- 3 Heb je aan het eind nog tijd over, kijk dan of je de sommen die je hebt overgeslagen, nu wel weet.
- 4 Je mag 25 minuten aan een bladzijde werken. Daarna begin je aan de volgende bladzijde. Als je eerder klaar bent, mag je meteen door.
- 5 Bespreek wie wat gaat doen als hij klaar is.
- 6 Zet de timer.

REFLECTIE

10

- 1 Kijk de opgaven zelf na of doe dit klassikaal. Als je een opgave helemaal goed hebt gemaakt, mag je het bolletje voor de opgave kleuren.
- 2 Kun je het nu? Heb je de vragen bij de tussenstand op de linker- en de rechterbladzijde ingevuld?
- 3 Inventariseer welke smileys de kinderen hebben ingevuld en bespreek na. Wat gaat er goed en waar is nog extra oefening en/of hulp nodig? Plan hier tijd voor in tijdens les 13.